
A Magyar Élőfalu Hálózat hírlevele, 115. szám

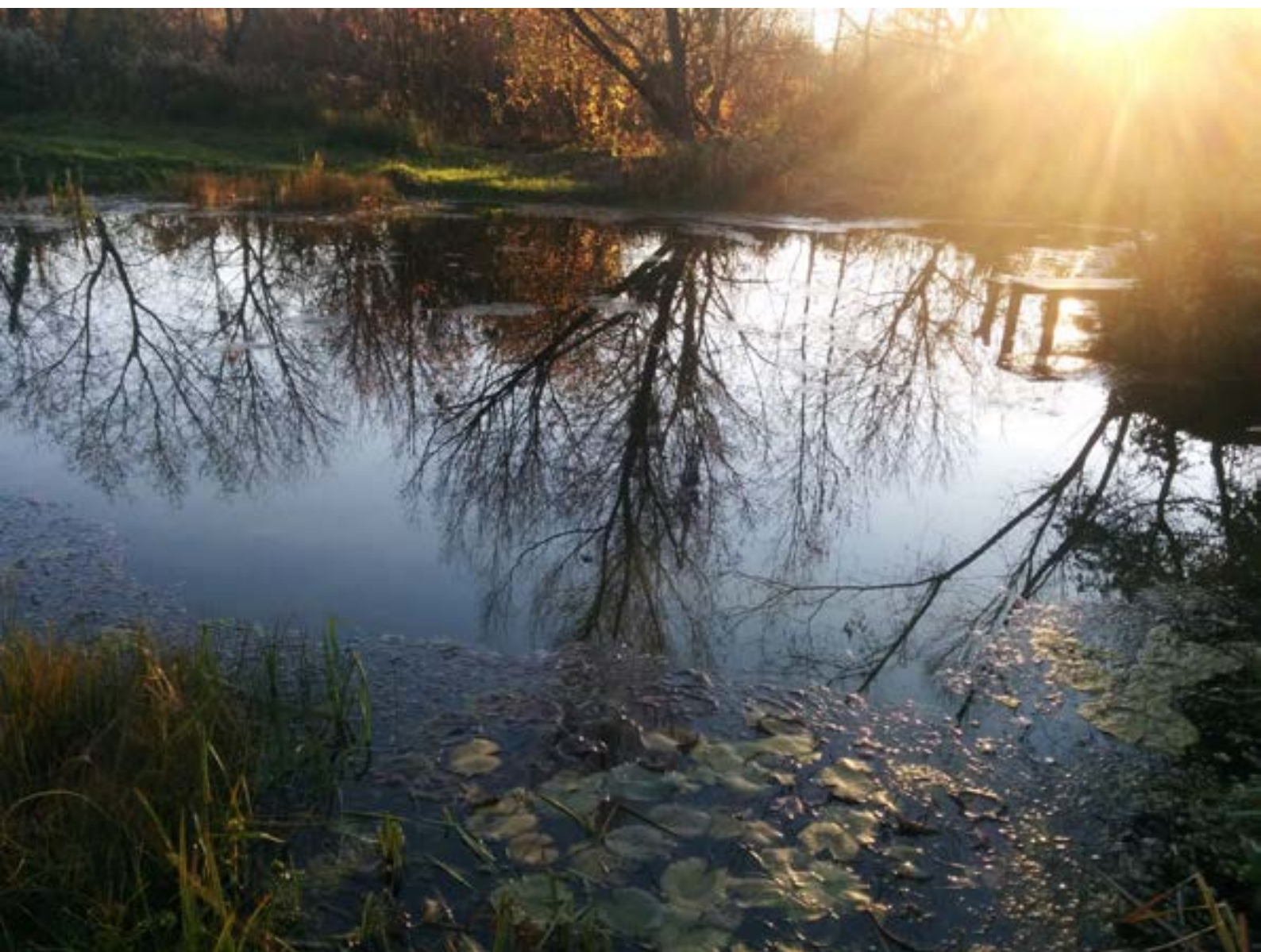

MÉH

e-hírlevél

2022 február 28.

Tartalom

ÚJRATERVEZÉS- 2022 <i>Zaja Péter</i>	3
Regionális ökofalu hálózatok alakulóban <i>Sall Fanni, Zimmermann Dániel</i>	4
Visnyeszéplak zűrés időkben <i>Zaja Péter, Prohászka Viola</i>	5
A TÉA kiáltványa <i>Labancz Györgyi, Czumpf Attila</i>	7
Gyűrűfű, perpatvarban <i>Kilián Imre</i>	8
A „Kovid virágai” <i>Lakatos Géza</i>	10
A közösségi vállalkozás csapatának hírei <i>Vágvölgyi Gusztáv- Pabló</i>	12
Négy évszak egy élőfaluban tanfolyam <i>Jagodics Edit</i>	13
GYÜMÖLCSÉSZ PROGRAMOK, 2022	14
Táplálkozás és a civilizációs betegségek összefüggése	15
BOLYAVÁRI ESTÉK	15
Amiről a fák suttognak - Filmajánló	16

ÚJRATERVEZÉS- 2022

Pontosan másfél év telt el a legutolsó MÉH hírlevél megjelenése óta. Miért is-e hosszú szünet? Mindenekelőtt pihenő, erőgyűjtés, testi-lelki-szellemi megújulás. Bár én némileg eltérően vélekedem a „main-stream” -tól, a vírus/oltás hacacaré ügyben de a hatása alól én sem, senki nem maradhatott ki. A magánéletben s a közösségi térben történtek nyomán át kellett értékelnem a jövőbeni utam, szerepem. Viharos időket élünk, s ez már nem bagatellizálható el a „Vihar a biliben” szófordulattal. Legyen szó a majd mindenkit érintő Covid válságról (oltani- nem oltani, maszkot fel-le stb), a választási cécőről vagy a szomszédunkba hirtelen berobbant háborúról. Ezen kulcs-eseményekről mindenkinek van saját véleménye, amik sokszor akár ellentétesek is lehetnek. És azt kell hogy mondjam, ez így van jól. Hagy idézzem, egykori „zöld tanítómesterünk” (György Lajos azaz Piros) bölcs szavajárását:

*„Fontosabb az ami összeköt
minket, annál ami elválaszt”.*

Lehet már ő is idézett valahonnan, persze nem ez a lényeg, hanem az üzenet.

A Falu, az ökológikus életmód, az elvonulás lehetősége egyre jobban felértékelődik a fentiek hatására. Nemcsak a háborús menekültek fognak elindulni nyugatra, hanem már jönnek a Covid menekültek, a várostól-politikai tűzharcokból kiszálló testvéreink is. **Valószínűleg a 2009-esnél is nagyobb hullám fog elindulni az élhető vidék/falu, fenntartható életmód-közösségek irányába. Ezekre válaszokat kell adnunk, fel kell készülnünk helyszínenként és akár közösen is (MÉH, Gyüttment).**

Nem utolsó sorban emlékezzünk meg a közelmúltban elhunyt társainkról, barátainkról - így Molnár Gézárról, Géczy Gáborról, Varga Gézaról, Kátay Zoltánról, és a napokban eltávozott tanító mesterünkről, Molnár V. Józsefről. Legyen nekik könnyű e Föld!

Namzi

Regionális ökofalu hálózatok alakulóban

Sall Fanni, Zimmermann Dániel- Nyimi Öko Közösség

Az elmúlt hónapokban egy számunkra fontos ügyön dolgozhattunk: szomszédos országokkal, Horvátországgal, Szlovéniával, Szerbiával létrehoztuk egy leendő regionális ökofalu hálózat csíráját. Az elmúlt hét háborús eseményei fényében hálózatosodási törekvésünk nem csak logikus, hanem egyenesen szükségszerű.

Az együttműködést a Nemzetközi Ökofalu Hálózat Európai szervezetével (GEN Europe) együtt indítottuk el, párhuzamosan egy Nyugat-európai regionális hálózat kialakításával (Hollandia, Belgium, Franciaország). A két hálózat megalakulását egy két éves pályázati projektbe foglaltuk. A programunk célja, hogy az ökofalu szemléletet népszerűsítsük a régióban, tanulási lehetőséget biztosítsunk közösségek tagjai számára, összekössük az ökofalakkal rokon értékrendű kezdeményezéseket, és azok képviselőit, megosztva a nyugat-európai régióban felhalmozott közösségépítési törvényszerűségekre vonatkozó tudást, segítve a régiókra jellemző tradíciók megőrzését, és elmélyítve a hálózaton belüli közösségi, és személyes kapcsolatokat.

2020-ban, az utolsó Covid előtti hálózati találkozón, Los Portales spanyol jungiánus ökofaluban álmodtuk meg a közös munkát szlovén, horvát és holland barátainkkal. Érdekes volt látni, hogy mennyire más témákkal küzdenek a nyugat-európai kezdeményezések, mint mi. Kiderült, hogy hasznos több regionális hálózatot párhuzamosan alakítani, mert így a saját regionális hálózatunk kapcsolatainak szorosabbra fűzése mellett tanulhatunk a másik hálózat formálódásából, együttműködéseiből, jógyakorlataiból, és visszajelzéseket kaphatunk a saját hálózatunk alakulásával kapcsolatban is. A hálózat építésnek ugyanúgy van módszertana, mint a közösségépítésnek, szerencsére az eszköztár közel azonos.

2021 folyamán kétszer, idén pedig egyszer találkozott a csapatunk. Az idei első találkozó egy [CLIPS \(közösségi inkubátor program\)](#) képzés is volt egyben, amit két tapasztalt facilitátor, [Monique Wijn](#) (Hollandia) és [Manja Vrenko](#) (Szlovénia) vezették. Ezen nemcsak házigazdák, hanem segédfacilitátorok is lehettünk férjessel, Zimmermann Danival és Tóth Miklós barátunkkal, aki a Gyüttment egyik oszlopos szervezője.

Régóta vártunk a lehetőségre, hogy magyar résztvevőket küldhessünk erre a képzésre, ahol közösségi helyzetekben használható eszközöket adnak át ökofalu háttérrel rendelkező facilitátorok. Módszereket tanultunk döntéshozatali, konfliktusos helyzetek kezelésére és a közösségi értékrend felülvizsgálatára. 6 magyart vontunk be résztvevőként, csatlakozott a [2021 évi Ariadne műhely](#) 4 tagja, többek között Csengey András Visnyeszéplakról, és Jagodics Edit Nagyszékelyről, kiemelve a MÉH-hez kapcsolódó szálakat, illetve Révai Matyi a [Magyar Permakultúra Egyesület](#)től, és Szepesi Zsófi a Gyüttment szervezői közül.

Nagyon sikeresnek tartjuk az alkalmat, mivel a résztvevők praktikus tudást sajátítottak el, inspirálódhattak a többi résztvevő közösségi tapasztalataiból, a régió hálózatosodásával együtt a hazai kapcsolatok is erősödtek. Jelenleg a hálózathoz való kapcsolódás rendszerén dolgozunk, szívesen várunk majd tagnak magyar közösségeket, szervezeteket is.

Házigazdaként bemutattuk a csoportnak épülő szalmaházunkat, sőt egy jókivánság-szertartást is tartottunk a jövődi közösségi házban Monique Wijn vezetésével. Felemelő volt olyan emberekkel megosztani ezt az élményt, akik pontosan tudják, mit jelent együtt felépíteni valamit. A tréning után pár nappal derült ki, hogy közösségünk 20 évre megkapta a közösségi terület hasznóbérleti engedélyét, aminek megszerzésén évek óta dolgoztunk, így úgy érezzük, hogy kicsit vendégeink is hozzáadtak ehhez a sikerhez a jókivánságaikkal.

Most, február végén az Ukrán háború kitörése után egy kiélezett helyzetben is megtapasztaljuk, hogy mennyire sokat számítanak a segítségnyújtás megszervezése során a már meglévő barátságaink, az országon belül, és az országon kívül is. Minden erőnkkel azon fogunk dolgozni, hogy kapcsolatainkat erősítsük, tovább szőjük, és erre bíztatunk titeket is.

Visnyeszéplak zűrés időkben

Visszanézve az elmúlt másfél – két év történéseit, ösz-szevetve a környezetünkben zajló változásokkal, legyen szó pandémiáról vagy az elmérgesedett politikai csatáktól, Visnyeszéplak a „béke szigetének” is nevezhető. Természetesen ide is beszűrődnek a külvilág hullámai, de szépen le is csendesednek. Az élet folyt és folyik a maga medrében, gyermekek születnek, a porták épülnek-szépülnek, barátok, látogatók, önkéntesek jönnek-mennek ahogy eddig is. Sajnos betegségek, halálesetek minket sem kerültek el.

Voltak táboraink, képzések, az Évkör ünnepeit megtartottuk ha lehetett legálisan, ha tiltás volt akkor máshogyan.

A Víz: Visnyeszéplak legtöbb portája dombon van, s az extrém időjárás is hozzájárult ahhoz, hogy jelentős mértékben csökken a talajvízszint, nyáron számos kút elapad. Azaz vízhiány van. A direkt ösztönző erő nyomán aki tetheti ciszternát épít, aki kevesebb forrással rendelkezik az IBC tartályba, mindenféle hordókba, kerti tavacskákba gyűjti a csökkenő mennyiségű esőt. Kisebb-nagyobb tavacskák bukkannak elő – permakultúrás szellemben, sőt nemrég övások is készült az egyik portán.

A sorozatosan ismétlődő vízhiány hatására az önkormányzat is elhatározásra jutott egy (artézi) közkút létesítésének tervezetével. A következő hetekben hidrogeológus szakember segítségével (geológia adatok lekérdezése, terepbejárás) fog elkezdődni a projekt.

Az utóbbi években (pontosabban 2017 óta) Prohászka Viola munkája révén ökoszisztéma-szolgáltatások komplex felmérése zajlik Visnyeszéplakon is többek között. Ennek keretében egy éven át (2020. október – 2021. november) kéthavonta a legtöbb használt kútra kiterjedő, helyben végzett vizsgálatokat folytatott. A kutatások eredményeinek kiértékelése még most zajlik, de az eredmények fontosak lehetnek a jövőnk tekintetében.

Az Egyesület kapott egy mini meteorológiai állomást az időjárási paraméterek folyamatos mérésére. Ezt a napokban üzembe helyezzük.

A Magyar Falu program keretében közösségi ház ugyan nem (bár már jó párszor megígérték), de a falun belül szilárd burkolatú utak készültek, illetve a központi vonal is felújításra került. Mielőtt még karakter-gyilkosságra gyanakodna valaki: kőalapú, murvás útról van szó. Semmi aszfalt...

2022-es tervek:

- A tavasz folyamán a Lázi Dombi Kulturális Egyesülettel közösen „gyümölcsész képzéseket” tartunk, részben a közeli Szennában, részben Visnyeszéplakon.

- Nyáron PDC képzés lesz Visnyeszéplakon.

- Faluházat és egy sportkomplexumot építünk az eddigi ígéretekből.... Valamint (vagy: helyett) önerőből egy kisebb raktárépületet húzunk fel a Faluház mellett az eszközeink tárolására, s talán lesz idén egy nagyobbacska tánccsűrünk is.

Adományokat, önkéntes segítséget továbbra is elfogadjunk!

(Visnyeszéplaki Faluvédő és Közművelődési Egyesület”, OTP 11743002-29912371).

Visnyeszéplaki Tematikus PDC

(Permaculture Design Course/ Permakultúra Tervezői Tanfolyam)

Fókuszban az élelmiszer- és vízönellátás

2022. július 9-24.

A két hetes intenzív képzést olyanoknak ajánljuk, akik kisléptékű megoldásokat keresnek és egyből a gyakorlatban szeretnék tanulni, rendelkeznek már területtel és/vagy komoly vidékre költözési szándékkal, betekintést kívánnak nyerni a legidősebb hazai élőfalu (ökofalu) lakóinak dolgozó életébe, szeretnék minél hatékonyabb és sikeresebb kisgazdaságot teremteni.

Mit nyújt a képzés?

- magyar szakemberek sok éves gyakorlati tapasztalatát,
- rendszerszerű szemléletet az összefüggések és kapcsolatok megismeréséhez,
- módszertant a tervezési lépésekhez,
- a szakmai részekbe (alternatív talajkímélő gazdálkodás, vízgazdálkodás, növénytermesztés, állattartás, társadalomtudományi megközelítés, mérési és tervezési módszertan) alap betekintést,
- a mélyebb megértéséhez pedig gyakorlati helyszíneket biztosítunk,
- a tervezési folyamat valós projekteken keresztül válik megtapasztalhatóvá, melyet ez alkalommal a Zselicségi Tájvédelmi Körzet szélén található élőfalu területén dolgozhattok ki, tanuló társaitok és az oktatók bevonásával

A képzés magyar nyelvű, nemzetközileg elismert oklevelet ad, amely lehetőséget biztosít a permakultúras tanulmányok mélyebb szintű folytatására és gyakorlatba ültetésére.

A témáról címszavakban: a permakultúra etikája, alapelvei, elméleti háttere, tervezési folyamat módszertana, permakultúras rendszer energetikai folyamatai, vízgazdálkodása, a talaj és a klíma szerepe, ökoépítészeti alapok, gyümölcsészet, állattartás permakultúras szemléletben, terepi megfigyelés, ökológiai alapok, természetben található mintázatok, permakultúra a kertészkedésben, agroerdészet, permakultúra társadalmi vonatkozásai, szociális aspektusok és közösségteremtés.

[Részletek](#)

A TÉA (Természetes Életmód Alapítvány) kiáltványa „a holnap honlapja...”

Magyarországon, de Európában is kevés olyan hely van ahol a természeti környezet változatossága, a művelési ágak összessége, valamint a használati szándék a fenntarthatóság és az ökológiai megtérés érdekében ennyire együtt működik.

Ha elfogadjuk, hogy a természet törvényei tökéletesek, hamar be kell látnunk, hogy azok a törvények, amelyeket a természet védelme okán hoztunk, néha a mi saját, álságos (és rendkívül rövid távú) érdekeinket szolgálják.

A következményeket bárki tapasztalhatja!

Választhatjuk az időhúzást vagy az önállítást, de inkább a környezettudatos „visszagondolkodást” is, vagyis a harmónia és a helyes arányok megteremtését magunkban és környezetünkben. Ez nem jelent feltétlen lemondást a megszokott mindennapi kényelmünkről, csak másképpen, más rendszerben kell megélnünk azt a minőséget, ami jó a világnak, és jó nekünk is.

***Ez persze egyedül
és egyszerre nem megy.
Segítünk.***

Nem kell mindenkinek öko-vega-biofaluban lakni ahhoz, hogy megélje, megtapasztalja a környezettudatos-ságot. Az „Öko falu-érzés” már eljuttathat mindenkit az „előszobáig”, ahol megtörténhet a gondolatok rendezése, és egy „más” életminőségi csomag így testre szabottan összeállítható.

**Tehát: Fogadj örökbe (vagy szívedbe) egy Ökofalut!
De hogyan?**

- Íratsd be gyermekedet *erdei iskolánkba!*
- Szervezz *környezettudatos családi hétvégét* barátaidal, ismerőseiddel!
- Különleges *zöldturizmus programunk* keretében ismerd meg a helyi természeti, táji, kulturális értékeket!
- Tégy egy sétát „utcai ruhában, a középkorban”, *történeti ökológiai programunk* keretében, egy épülő középkori faluban!
- Egyél, mulass, hallgass *históriás énekeket, táncolj*

reneszánsz táncokat és játssz egy jót a XV. századi középkori fogadónkban!

- *Sétálj, fuss, biciklizz, ijáskodj, lovagolj és tégy megmindent, ami a test gyönyörére válik, mert megteheted az általunk óvott természeti környezetben!*
- *Ne tarts otthon lovat, disznót, birkát, kecskét, nyulat, baromfit, ha nem lehet, inkább simogassd meg nálunk (a gyermek), és vidd haza (megsütni) a felnőtt! (A lovat nem!)*
- *Ha pedagógus vagy, küldd el kollegádat akkreditált továbbképzésünkre!*
- *Kertészkedj velünk biokertjeinkben, kóstolj „jó fáról, jó gyümölcsöt” és biobort!*
- *Építs házat természetes anyagokból, működtetsd megújuló energiaforrásokkal!*
- *Testi-lelki megnyugvásod érdekében keresd fel az Európa hírű Szent László dombot. (Alig tapasztalható háttérsugárzás, hasonló mint az Attila domb)!*
- *Járj be a” Tájban élő ember” Ökoturisztikai Látogatópontokat a Nyugat-Gerecsében, a Neszmélyi Borút Egyesület tanösvényein.*
- *„Gyalogolja ki testi vágyát, hogy utána az Isten tenyerére érkezzen!” Jöjj el a Szent Ferenc oltalmába ajánlott – újra megtalált – történelmi zarándokutunkra (Tata – Baj – Agostyán – Tardos - Kis-Gerecse – Péliföldszentkereszt), ami a Via Margaritarum és az Ökológiai Megtérés Engesztelő útjának is része.*

És még csak a titkok kapujába érteztél...

***Bentlakásos tanítványokat,
társakat határozatlan időre
fogadunk!***

Czumpf Attila +36 30 663 46 51
Labanc Györgyi +36 30 419 50 80

Telephelyünk: 2835 Tata -Agostyán, Ágoston -liget
Honlap: www.teaagostan.hu; facebook: [teaagostyan](https://www.facebook.com/teaagostyan)

Kilián Imre:

Gyűrűfű, perpatvarban..

Nem először.

A faluépítés kezdetén, a rendszerváltáskor létrehozott alapítványt (több alapítvány is volt!) csupán a külvilággal való kapcsolódás ernyőjéül szántuk, míg egymás között a belső megállapodások alapján akartunk működni. Igen, a nyers ökológiai alapelvek mellett a közösségi életről és -vezetésről, sőt, egyetértésről, de legalábbis arra törekvő döntéshozásról is álmodtunk...

Egy erős akaratú barátunk számára (nevezzük az illetőt ideiglenesen Pistának) azonban a közösségi ellenőrzés már akkortájt is nyugót jelentett, eleinte csak szimplán önálló döntéseket hozott, majd fokozatosan lebontotta az efféle fékeket.

Elszabadult az alapítvány.

Az évezredváltás utáni években fordult először elő, hogy a kuratórium nem fogadta el a társaság és saját korábbi döntését, viszont le sem mondott, ami ilyenkor elvárt lett volna. Az alapítókat megkerestük, hogy a társaság kérésének megfelelő vezetőséget nevezzenek ki. Nem tették.

Mediációval is próbálkoztunk: az Erős Pista részéről támasztott előfeltétel pont az volt, amit meg akartunk beszélni. Ügyes!

A helyzet megoldásaképpen az egyik alapító a lakókat kezdte képviselni, miközben egy törvényi kényszer miatt az alapítvány a megszüntetés határáig jutott. Ez a helyzet Pista barátunkat asztalhoz ültette, és végül sikerült egy kompromisszumos vezetőséget felállítani.

Adjunk szót most Pistának is! (figyelem! Még a kötőszavakat is fenntartással!):

Gyűrűfű „...olyan, mint egy lepratelep, csak leprások érzik magukat jól közöttük.”

„...kicsavartatok a kezemből az alapítványt, majd sör-virslis kampánnyal az önkormányzati képviselőség lehetőségétől is megfosztottatok...”

Ezután Pista barátunk elköltözött a faluból, a házat tartósan kiadta, legfeljebb nyaranta jött vissza pár napra, és nem sokat foglalkozott a falucska dolgaival.

Hálistennek.

Eltelt kb. tizenöt nyugalmas év. A falucska több szervezet irányította közösségi alapon – aki aktív volt és együttműködésre kész, az könnyen hozzáfért a kormánykerék valamelyik részéhez, tennivaló is volt mindig...

Az állóvízbe a követ az dobta, hogy különböző konkrét

kérdések kapcsán felmerülő nézeteltérésekről értesülve pár éve Erős Pista úgy érezte, hogy eljött az ő ideje, és távoli lakából akár távirányítással is távvezérelheti a miniatűr falucska, ha maga mellé állítja a falucska többségét. Na, ez éppenséggel nem sikerült neki, de a népet igen mélyen megosztania mégis.

Az alapítványban több átalakulási lépés után sikerült a négyből két nem eléggé kősziklaszilárd alapítót lemondatni, majd egyikük helyére Pista barátunk saját magát neveztetette ki. Ilyen minőségében aztán rögvest elnöknek is kijelölte magát, bevéve még a buliba két jó helyi emberét is.

A kettéhasadt faluban így a meglévő közösségi oldal mellett létrejött egy központosított vezetésű oldal is, akik a közösségi oldalt mindenféle adminisztratív eszközökkel, feljelentésekkel, bírósági perrel és hasonlókkal támadni kezdték, később már az önkormányzatot is céllozva. Nem kevés ízben. Eközben a falu csúcslétszáma kb. a felére apadt.

(A stratégia egyébként nem ismeretlen, máshol is történhetett hasonló, ha a társaság nem értett egyet a helyi nagyvezírral. A lazábban kapcsolódók a légkör forróságával maguk is elmennek, pláne, ha barátilag meg is kéri őket. Az erősebb ott maradókat változatos és találgató módon addig támadják, amíg legyengülnek, és közben igyekeznek egy újabb, lassabban önálló sodó és hűségesebb társadalmi szoknyát felépíteni.)

Tárgyalás, kommunikáció, netán mediálás elől viszont a központosítottak elzárkóznak. Megint Pista barátunkat idézve: „...itt nincs mit mediálni. Az almát a körtével nem lehet párosítani. Két paradigma van. Az egyik az önmafa felé hajló kezű, az élősködő... A másik paradigma az odaadó, egy kitűzött célért dolgozó...” (ugye világos, hogy ez utóbbi képben idézi erős barátunk saját magát? Hmmm... Keletnémet trabantos ellenforgalomban az autópályán... megvan?)

Kiút lehetne a „közösségek közössége” stratégia (Pabló), de ennek feltétele a békekötés... és egyáltalán a tárgyalás- és alkukészség, felismerve azt, hogy lehetnek eltérő vélemények. Pistánk azonban nem tárgyal, mert győzni akar, és általában elmenni mindennel egészen a falig.

Hmmm... Ami engem illet, gubancos életem legkomolyabb tévedése volt Pista barátunkkal egyáltalán szóba állnom, bár egyes közös barátaink figyelmeztettek.

Balfékség volt az alapítványt kezdeti pénzinjekcióval, de alapítói jogok nélkül megalapítanom (akkortájt kb. 2 éves átlagkeresetet vittem bele, míg a formális alapítók fejenként kb. kéthetét). Végül abban is balfácán voltam, hogy a teljes egzisztenciámat, anyagi erőmet a projektbe vittem – pl. házat építettem, stb. a könnyedén fejre állítható, zavaros jogi szerkezet ellenére.

A helyzet sajnos a közösségi oldalon is komoly károkat okoz. Az emberek távozásán túl, az egyes adminisztratív támadások és cselek visszacselezése, netán az okozott károk javítása komoly energiákat visznek el. Ügyvédi költségek, bizonytalan kimenetelű jogi procedúrák, újabb és újabb piszkálódó levelek, álmatlan éjszakák, a zavaros időkben szerzett gyógyíthatatlan betegségek. Ezernyi a példa.

Sajnos – vagy szerencsére? - a helyzet eléggé tartósan fennmaradni látszik, aminek az egyik oka a vagyonszerkezet: mindkét oldal kb. egyforma vagyontömeg felett rendelkezik, és az egyes magánporták is nem elhanyagolható mértékű magánvagyonot halmoztak fel, amit sokaknak nem könnyű otthagyni.

Támadásokon keresztül békét teremteni, csakúgy mint gyűlöleten keresztül szeretetet, diktatúrán keresztül demokráciát, megosztáson keresztül pezsgő társadalmi életet eléggé bajosan sikerülhet Pista barátunknak. A kettéhasított falucskában ökofaluról beszélni pedig már csak propagandacélokat szolgálhat. Az ökofalu-építés megbukott. Befejezett módban és múlt időben.

Sajnos. Nagyon nem így képzeltük harminc éve.

2021. a Biofaluban

a „Kovid virágai”

A kovid miatt jóval kevesebb elvonuló érkezett hozzánk, így a szabad energiáink nagyobb részét kísérletezésre és új projektekre tudtuk használni.

Összességében ez a hangsúlyváltás jó lehetőséget adott, hogy keressük és kövessük saját örömvilágunkat, a felvállalt szerepeink/elvárásainknak való megfelelés kárára.

1., Főbb új fizikai projektek a Biofaluban és az elvonuló Vendégházban:

Kertészet:

- ültettünk több mint 400 picit a olyan részre, ahol a korábban ültetett nagyobb fák egy részét kivágtuk. Újdonságként kipróbáltuk, hogy közelebb ültettük egymáshoz őket és többféle fát ültettünk.

- a vendégház mellett egy itt lakó önkéntes ültetett gazdag nyári kertet ill. másik pedig a parkoló eddig parlagon levő csíkjaikat alakította kicsi kertekké

- kísérletképpen ültettünk paradicsom palántákat a kis fák közé is, ott ahol nem tudunk öntözni. Nagy meglepetésünkre szebbek lettek mint az udvariak...

- újra tanultuk a komposztálást az aszfalt út mellett, hogy más is láthassa.

- szabadon kelt mezei juharokból kb 150et beültettünk fólia konténerbe, hogy 1-2 szezon után kiültessük majd olyan helyekre őket, ahol nem tudunk locsolni... (idén rendkívüli szárazságot mutatott az, hogy a 20 éve ásott tavunk majdnem kiszáradt és a patakban már fél éve nincsen víz)

- a megdöbbenő aszály miatt vízvisszatartási kísérletet is kezdtünk, vagyis lelassítjuk a víz átfolyását, hogy minél több szivároghasson be a talajba.

- madáretetésben új szintre léptünk: több mint 150kg naprforgó fogyott a vendégházi etetőben!

2., „Szociális” / szellemi kísérletek

- Eddig automatikusan úgy éltünk, hogy az elképzelt vendég-elvonulók elvárásaihoz alakítottuk a környezetünket és működésünket. Most néhány elemben megfordítottuk ezt: a saját magunkhoz hiteleshez közelítjük a szokásainkat és reméljük, hogy akik ezzel rezonálnak, jól fogják érezni magukat.

Például:

- felajánljuk, hogy az érdeklődők maguk felfedezhetik az épületet és környezetét és csak utána ülünk le beszélgetni.

- önkéntesektől nem kérdezősködünk sokat és nem is állapodunk meg, hogy kb mennyi ideig tartson az önkénteskedés, hanem elkezdjük és addig csináljuk, amíg mind a két oldalnak inspiráló

- eddig igyekeztünk akkor csinálni átalakításokat / kísérleteket, ha nem voltak vendégek. Most felvállaljuk, hogy vannak különböző fázisban lévő fejlesztéseink amik láthatóak, nem függönyözzük le őket – remélve, hogy megértik: a folyamatos belső/külső átalakulás majdnem folyamatos kísérletezéseket – rendtelenségeket is feltételez. Nem kell takargatni.

- ösztönözzük az önkénteseket, hogy maguk is keressenek olyan feladatot, ami meghívja őket, hogy ne csak kötelességből hanem örömből is tudjanak tevékenykedni.

Ezek persze nem okosan kigondolt változtatások, hanem egyszerűen megfigyeltük, hogy mikor lenne jobb nekünk itt a saját életünk, milyen önkorlátozásokat kezdtünk észrevétlenül megkérdőjelezni... :- -)

3. Milyen helynek látjuk - a tavalyi év fényében – a Biofalut?

Az élményeink döntő része az idelátogató elvonuló csoportok és az önkéntesek világához kapcsolódik.

A csoportok alapvetően önismereti munkára jöttek hozzánk. A kivételhez tartozott, amikor az Európai Ökofalu Szövetség nálunk rendezte meg a közgyűlését.

A néhány napnál több időt itt töltő önkéntesek markánsan közös sajátossága: útelágazáshoz érkező, irányváltásban gondolkodó emberek, akik itt mást csináltak mint eddig szoktak. A másság a végzett tevékenységre és a közösségi formákra is vonatkozott.

Mivel kevés működtetési feladatunk volt az elvonuló csoportok megcsappantsága miatt, nagyobb szabadságunk volt abban, hogy mivel foglalatostkodjunk. Fő kísérleti elemünk az volt, hogy minél inkább mindenki keresse-próbálja olyan tevékenységekbe aktivizálni magát, ami örömet hoz. Ez nem egyszerű, hisz szinte mindenki más környezetből érkezett. Ebből következően a kertészet – karbantartási – tűzifa-előkészítési munkákban kevés élményük volt. Ebből adódott a lehetőség, hogy új helyzetekben, munkafolyamatokban találkozzanak magukkal... (én is ezen a folyamaton mentek keresztül az elmúlt 25 évben, amikor a fizikai dolgokhoz nem értő

értelmiségiként először segéd munkákban vettem részt és jóval később találtam meg, hogy mi mindenben tudok örömmel alkotni... - amiről előtte fogalmam se lehetett, hisz nem volt lehetőségem/bátorságom ezeket megértő környezetben próbálgatni...) Maga a folyamat is más energiájú, hisz ugyan könnyebb elvárásoknak megfelelően segíteni – mint saját örömet keresve, de talán éppen ez a jövőbe vezető saját út...

A közösségi formákhoz tartoznak: időnkénti közös étkezés, alkalmilag szerveződő közös munka, tapasztalás-megosztó kör, fakultatív napi meditáció, kirándulás a közeli gerincre, ritkábban: körtánc...

Ezekből az elemekből több is megvolt már a korábbi években, de most markánsabban jelentek meg...

A hosszabb időt itt töltő önkéntesek többsége 30-60 év között van. 3-an több mint egy éve itt vannak, hárman pedig ősszel érkeztek. Egy valaki volt aki főleg hétvégén jelent meg.

Sajnos kisgyerek nem volt tartósan közöttük...

(Aurél gondolatai a közösségi élethez kiegészítésül:

Mindenki egyénileg, de mégis kollektíven, egymást inspirálva nagyon szépen megéljük a téli visszavonulást.

Géza, a legutóbbi megosztó körben mondtál valami olyasmit, hogy “mindenki azt csinálja amit belülről érez, nem azt amit kell, hát akkor nekem is szabad, így álldogál a kályha projekt”. Szerintem ennek van egy szépsége, és egy nagy adag szabadság érzése. Biztos vagyok benne hogy nem csak nekem hihetetlenul építő ez a fajta tétlenség, kivárás, nyugton maradás. Ez a csendes időszak aktív tavaszt sejtet, ahol tényleg szívvel-lélekkel leszünk benne, mert most is így vagyunk.)

Mivel az utóbbi években elég sok újrahaznosítható anyagot halmoztam fel, így a következő évre is van elég sok alapanyagunk.

Azt gondolom, hogy ezek az elemek – folyamatok – ill szemlélet alkotják ma a Biofalú gerincét, sajátosságát.

Ebben az irányban haladhatunk tovább 2022-ben...

Ezt elősegítendő, újra fogjuk foglalmazni azokat a formákat, amik segítenek a rövidebb-hosszabb idekapcsolódásra.

Erről legközelebb fogunk hírt adni.

A közösségi vállalkozás csapatának eseményei

2021 - az újdonságok éve

2020-at a Nagy lépések évének neveztük - hiszen ekkor indítottuk el a TreeMap Tábort, és az Ariadné műhelyt. Tavaly viszont számos új lehetőséget, új irányt találtunk, és új társakat is - mindezekkel pedig azt reméljük, hogy a jövőben egyre többeket érünk el, illetve vonhatunk be a közösségek fejlesztésének világába. Ha kíváncsi vagy, mi mindennel foglalkoztunk 2021-ben, [itt olvashatsz róla bővebben](#)

Közösségi PDC képzés!

A Magyar Permakultúra Egyesülettel (MAPER) együttműködve veszünk részt egy új PDC képzés szervezésében, amely az általános tematikán túl nagy hangsúlyt fektet a permakultúra „people care” elvére, azaz az emberekről való gondoskodásra. Olyanoknak ajánljuk, akiket a helyi, közösségi, ökológikus megoldások, a szigetszerű energiagazdálkodás érdekel, és szívesen betekintnének hazai kisközösségek életébe, működésébe. A kétszer egyhetes képzés két ökoközösség élőhelyén lesz: a Hideg-hegyi Menedéken, és a Nyimi Öko Közösségben. Rendkívül sokrétű ismeretet és tapasztalatot szerezhettek itt, az oktatók között pedig különböző területekről érkező szakemberekkel találkozhattok szalmabála-építésztől a fás legelők szakértőjén át ökológus-mentálhigiénés szakemberig.

A képzés ideje, és helyszíne:

július 3. - július 9. : Hideg-hegyi Menedék

augusztus 8. - augusztus 14.: Nyimi Öko Közösség

[A képzésről bővebben itt olvashattok](#)

Immár harmadjára rendezzük a közösségi ember képzőt, vagyis a TreeMap Tábort, ahol saját élményeken keresztül tapasztalhatod meg egy közösség alakulását. Ez a tapasztalat segít abban, hogy felismerd, hogy te milyen szerepben és hogyan tudsz jól működni egy közösségben, az önismereti munka pedig segíthet abban, hogy jobb közösségi emberré válj. Ajánljuk akkor, ha éppen közösséget szeretnél alapítani, vagy már túl vagy az első lépéseken, ha már egy működő közösség tagja vagy, de jobban szeretnéd kezelni a közösségben óhatatlanul jelentkező akadályokat, ha szeretnéd javítani az emberi kapcsolataidat, szívesen tanulnál az emberi együttműködésekről, a tudatosságról és fejlesztenéd az önismeretedet.

A gyakorlatorientált tréninget Vágvölgyi Gusztáv - Pabló és Szép Éva vezeti, akik már évtizedes tapasztalattal rendelkeznek a közösségek fejlesztéséről - és ezt szívesen meg is osztják a résztvevőkkel. A táborban szerzett élmény kicsit olyan, mintha bedobtak volna Alíz csodaországában a nyúl üregébe - ám itt végül egyre több tudást szerezhetsz a közösségedről, az emberi kapcsolatokról, viszonyokról és főleg saját magadról.

A tábor helyszíne a Hideg-hegyi Menedék.

Időpontja: június 20. - június 26.

A koránkelő jegyek március 16-ig elérhetőek!

Március 10-én pedig egy online találkozót szervezünk, ahol Éva és Pabló mesélnek bővebben a Táborról, és válaszolnak a kérdéseidre is. Figyeld a Közösségi Vállalkozás Facebook-oldalát a bővebb információkért!

[A TreeMap Táborról bővebben](#)

Négy évszak egy élőfaluban- Felhívás

tanfolyam 2022/23

Sok szeretettel invitáljuk tanfolyamunkra azokat, akik szeretnék elsajátítani az autonóm vidéki életforma elméleti és gyakorlati alapjait. A résztvevők a Tolna megyei Nagyszékely faluban, portáról portára járva, közös élményeken keresztül fedezhetik fel az évkör aktuális tevékenységeit. A csoportos foglalkozásokat helybéli kertészek, állattartók, gazdálkodók, kézművesek és közösség-szervezők tartják.

Az egész éven át tartó kurzus egy hetes nyári programmal kezdődik a faluban, aztán ősszel egy hétvégére várjuk vissza a résztvevőket. Mikor már jól megismertük egymást, télen online találkozunk. A folyamat egy személyes tavaszi hétvégével zárul.

Az alkalmakon bele lehet kóstolni az ökológiai gazdálkodás legfontosabb részfolyamataiba. Ki lehet próbálni olyan tevékenységeket, mint például a palántaültetés, kézi kaszálás, gyógynövény gyűjtés, zöldség tartósítás, kecskepásztorkodás, sajt készítés, gyümölcsfa oltás, magfogatás. Ezenkívül lesz tervezési gyakorlat is, és együtt ünnepeljük az évszakok ajándékait.

További információ a falusifortelyok.hu oldalon található, jelentkezési határidő: 2022. március 21.

GYÜMÖLCSÉSZ PROGRAMOK, 2022

METSZÉSI gyakorlat Miskolc-Perecesen

[facebook esemény](#)

Szűcs Gergely gyümölcsész irányításával metszési gyakorlatra kerül sor egy Miskolc- perecesi mesebeli kertben. Ennek során megismerhetjük az alma, körte, meggy, cseresznye, kajszi, szilvfák metszési alapelveit, ideális időpontját, javasolt eszközeit, sebkezelés módjait és ebédidőben, a sütögetés közben, tapasztalatcserére is mód nyílik.

Időpont: **2022. 03. 13., vasárnap, 9-15 óra között**

Maximális létszám 12 fő.

Jelentkezés: zoldkapcsolat@gmail.com

Részvétel feltétele 3000 ft oktatási díj átutalása 2022.03.08-ig a Zöld Kapcsolat Egyesület 10700086-43426809-51100005 számlaszámára.

Ajándék:

A miskolci kertségek múltja, jelen, jövője c. kiadvány
Szeretettel várunk minden érdeklődőt!

GYÜMÖLCSÉSZ NAP SZENNÁBAN

Lantos Tamás előadása A Lázi Dombi Kulturális Egyesület, a Szennai Skanzen és a Wisnyeszéplaki Faluvédő és Közművelődési Egyesület közös szervezésében.

Alkalmazkodó Gyümölcsészet szemlélete, ismérvei. Helye a gazdálkodásban, termékei, hozamai. A gyümölcsös szerkezete, tervezése, létrehozása.

Időpont: **2022. 03. 05., szombat, 9.00 – 16.00-16.20**

Helyszín: Szennai Skanzen

Az előadás után oltás/szemzés bemutató, hozott oltóvesszők, magok cseréje.

Részvételi díj: 1000 Ft/fő

Jelentkezés: Berecz András mail: berecz.andras@kapos-net.hu T: 06 30 3642 603

Táplálkozás és a civilizációs betegségek összefüggése

Hatvani Galina előadása

Helyszín: Ruppert Lovasudvar – Babarcszőlős, Táncsics M. u. 2

Időpont: **2022. 03. 12., szombat**

10:00 - 11:00 - Emésztő rendszer működése. Reflux, Étel-intolerancia, Bőr problémák, Hormonrendszer problémák

11:15 - 12:00 - Kérdések

12:00 - 13:00 - Ebédszünet

13:00 - 14:00 - Fermentáció mint Superfood. Zöldségek, gyümölcsök, gyógynövények, levelek fermentálása.

14:15 - 15:00 - Mi a jó étrend? Vegán étrend veszélyei. Paleó, kinek jó? Ketó étrend, kinek jó?

LCHF - kinek jó? Időszakos böjt.

elérhetőség: Rupper Annamária 36 70/778 3733

ill. lovasudvar.babarcsozolos@gmail.com

Az előadás Galina jóvoltából ingyenes, megköszönöm, ha előre jelzitek részvételi szándékotokat!

BOLYAVÁRI ESTÉK

Szeretettel meghívunk a 43. évi Bolyavári Esték, pénteken este hat órakor kezdődő előadásaira!

A márciusi/Kikelet havi tervezet:

03.11. Rockenbauer Antal

Honnan jön és hová tart az Univerzum?

Óriások laknak a házban, de nem csak ők hatalmasak, hanem hatalmasak székeik, asztaluk is, szintén nagy tányérokból esznek és nagyok az evőeszközeik, sőt az ételük is. Minden nagy körülöttük.

Egyszer csak zsugorodni kezdenek, velük együtt zsugorodnak a tárgyak is. Minden kisebb lesz, egyet kivéve: a házuk ugyanakkora marad. Mit fognak gondolni az óriások? Észre veszik-e hogy kisebbek lettek? Aligha, hiszen velük együtt minden zsugorodik. Csak egy dolog fogja meglepni őket: a ház falait egyre távolabbinak látják, és egyre magasabbnak tűnik a plafon is.

Ekkor gondolkozni kezdenek és megalkotják a ház tágulási elméletét. De nem állnak meg itt, mert arra a követ-

keztetésre jutnak, hogy a ház korábban kisebb lehetett, és valamikor a távoli múltban csak egyetlen matematikai pont volt az egész. Így alkotják meg az ősház elméletet.

03.21. Tavasz napéj-egyenlőség köszöntése a Cédrusnál/Hétfő, hat óra,

04.09-16. Kenuzás a Bodrogközben, Zalkodon, szombattól szombatig ~ némi népi építkezéssel

04.22. Kaslik Gyula/ Előadás, szervezés alatt

BolyaFészek

1067 Budapest, Csengery utca 62/b. fsz. 1.

Távbeszélő: 312-68-77, 06-20/237-33-20,

távlevél: bolyanyo@gmail.com és bolyapo@gmail.com

Minden együttlét váljék egészség-ségünkre!

FILMAJÁNLÓ

Amiről a fák suttognak

Amiről a fák suttognak

A FILMDZSUNGEL STÚDIÓ SZERZMÉNYE, A MÉDIATÁKÁCS TÁMOGATÁSAVAL AMIRŐL A FÁK SUTTOGNAK

NARRÁTOR FÜR ANIKÓ IRÓ VAGÓ TAKÁCS RITA DRAMATURG BAK ZSUZSANNA VEZETŐ OPERÁTOR TISZA BALÁZS OPERÁTOR TAKÁCS RITA, TÓTH ZSOLT MARCELL, VIDOS ERIK HANGMÉRŐK ZÖRGE BEKE TAMÁS
ZENE BARABÁS BÉLA, SIMÓ TAMÁS ZENESZERZŐ BARABÁS BÉLA VIX VIDOS ERIK FÉNYVÉLÉS SALMA LEVENTE GYÁRTÁSSZERVIZTŐ BRUNNER ZOLTÁN PRODUKCIÓ TÓTH ZSOLT MARCELL
RENDEZTE TAKÁCS RITA

Hiánypótló film Magyarország legnagyobb összefüggő erdőterületéről – közel 100 000 hektár –, a Bükk-vidékről. Az „Amiről a fák suttognak” című film ritkán látott részletességgel mutatja be a fokozottan védett őserdőt és lakóit. Egymással versengő és együttműködő stratégiáival is találkozhatunk. Érthetően és varázslatos képek segítségével ismerhetjük meg azokat a látható és láthatatlan összefüggéseket, amelyek révén működik egy tökéletes Élő rendszer azaz az Erdő.

„Létezik egy erdő, amit az ember nem hárborogtat, ahol láncfűrészek zaja nem hallatszik. Ahol a fák évszázadokig élhetnek, és végül ugyanott válnak földdé, ahol

megszülettek. Egy erdő... növények, állatok, gombák és mikrobák finom és szövevényes szálakkal szőtt közössége, melynek minden eleme kapcsolódik a másikhoz, és valamennyi az egésznek a hasznára van.”

„Egy természetes erdő olyan, mint egy láncolat, amiben a lánc minden elemének, vagyis minden fajnak megvan a maga helye és szerepe, így tud stabil lenni, egyensúlyban maradni. Ahol a láncolat egyes elemei hiányoznak, ott könnyebben felütik a fejüket a betegségek, a kártevők, a fák sokkal érzékenyebbek az időjárási viszontagságokkal szemben.” Takács Rita, a film rendezője.

[A film jelenleg megtekinthető ezen a linken](#)

A Magyar Élőfalu Hálózat e-hírlevelét

Szerkesztette: Zaja Péter, Sall Fanni, Labanc Györgyi, Jagodics Edit, Kilián Imre, Vágvölgyi Gusztáv Pabló, Lakatos Géza

Lektorálta: Sall Fanni

[Régi hírleveleinket itt olvashatjátok](#)

Munkánkat segíti: A Magyar Élőfalu Hálózat és a Visnyeszéplaki Faluvédő és Közművelődési Egyesület.

Tevékenységünket támogatja anyagilag a „Visnyeszéplaki Faluvédő és Közművelődési Egyesület” - en keresztül:

OTP 11743002-29912371